

T.C. SANAYİ VE
TEKNOLOJİ BAKANLIĞI

#MILLİ
TEKNOLOJİ
HAMLESİ

YEŞİL DÖNÜŞÜM DESTEK PROGRAMI

STRATEJİK ARAŞTIRMALAR ve VERİMLİLİK GENEL MÜDÜRLÜĞÜ
SANAYİ ve TEKNOLOJİ BAKANLIĞI

2024

SUNUM PLANI

Gerekçe, Dayanak ve Mevzuat

Amaç, Kapsam ve Teşvik Unsurları

Yeşil Dönüşüm Uygulamaları [Örnekler]

Başvuru Süreci

Değerlendirme Kriterleri

Program Yönetim Süreci

YEŞİL DÖNÜŞÜM DESTEK PROGRAMI [*Gerekçe*]

Ulusal 2053 İklim Hedefi (2021)

Türkiye, “**2053 net sıfır emisyon hedefi**”ni açıklayarak 2021 yılında Paris Anlaşması’na taraf olmuştur. Aralık 2023’te COP-28 Zirvesi’nde ise **küresel emisyonların 2030 yılına kadar %43 azaltılması** ve fosil yakıtlardan uzaklaşılması hususlarında kararlar alınmıştır.

Yeşil Mutabakat Eylem Planı (2021)

Yeşil finansman hedefi doğrultusunda çalışmalar yürütülecektir.

12. Kalkınma Planı (2024-2028)

Tedbir 380.6. Reel sektörün sürdürülebilir finansa yönelik farkındalık ve bilgi düzeyinin artırılmasına ilişkin çalışmalar yapılacaktır.

Tedbir 427. İmalat sanayiinde yeşil dönüşüm desteklenecek, dögüsel ve sürdürülebilir üretim uygulamalarının artırılması sağlanacaktır.

Tedbir 438.1. Yeşil ve dijital dönüşüm için sektörel ihtiyaçlar belirlenerek gerekli yatırımlar teşvik edilecektir.

Orta Vadeli Program (2024-2026)

8. Yeşil Dönüşüm

Tedbir 27. Yeşil dönüşüme yönelik finansman imkânları artırılacak, mevcut destek mekanizmaları gözden geçirilecek, sürdürülebilir finans konusundaki kurumsal kapasite artırılarak yeşil finansman ekosistemi geliştirilecektir.

YEŞİL DÖNÜŞÜM DESTEK PROGRAMI [*Dayanak ve Mevzuat*]

Dayanak

20 Nisan 2023 tarihli Resmî Gazete'de yayımlanan Cumhurbaşkanı Kararı çerçevesinde; 3305 Sayılı Yatırımlarda Devlet Yardımları Hakkında Kararın 2. maddesinin birinci fıkrasının (ö) bendi

Mevzuat

26 Temmuz 2024 tarihli ve 32613 sayılı Resmî Gazete'de yayımlanan **Yeşil Dönüşüm Uygulama Usul ve Esasları Tebliği**

YEŞİL DÖNÜŞÜM DESTEK PROGRAMI [Kapsam]

TAMAMLAYICI ve
ESNEK

GENEL ve SÜREKLİ BİR
PROGRAM

KOBİ + BÜYÜK
İŞLETMELER

YATIRIM TEŞVİK SİSTEMİ
ÇERÇEVESİNDE DESTEK

YEŞİL DÖNÜŞÜM DESTEK PROGRAMI [Amaç - Destek Unsurları]

AMAÇ

- Döngüsel ekonomi yaklaşımıyla uyumlu, doğal kaynakları koruyan, iklim ve sürdürülebilirlik hedeflerine katkı sağlayan, kaynak verimli ve düşük karbonlu üretimi amaçlayan yatırımların desteklenmesidir.

KAPSAM

- Türkiye’de yerleşik sermaye şirketleri (KOBİ ve Büyük İşletmeler)
- İmalat sanayinde faaliyet gösteren üretim tesisi ve yardımcı birimler
- 3305 Sayılı Yatırımlarda Devlet Yardımları Hakkında Karar - Öncelikli Yatırımlar - Yatırım Teşvik Sistemi

DESTEK UNSURU

- Yeşil dönüşüm uygulamalarından bir veya birkaçına yönelik olarak yapılacak arsa-arazi alımı, bina-inşaat harcaması, makine, teçhizat, teknoloji, yazılım ve donanım alımı ile ölçüm, etüt, test ve danışmanlık hizmetleri

YEŞİL DÖNÜŞÜM DESTEK PROGRAMI [*Teşvik Unsurları*]

YEŞİL DÖNÜŞÜM DESTEK PROGRAMI

[Kapsam İçi ve Kapsam Dışı Uygulamalar]

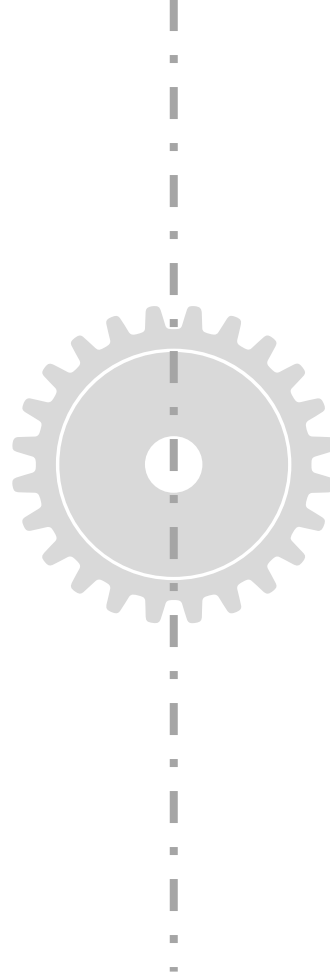
Mevcut tesise yapılacak
ilave yeni yatırımlar dışında kalan
komple yeni yatırımlar kapsam dışıdır.

Yeşil dönüşüm sürecinde kullanılacak teknoloji
ve ürünlerin geliştirilmesi veya üretilmesine
yönelik **Ar-Ge** faaliyetleri için destek
sağlanmaz.

Proje kapsamında **yenilenebilir enerji üretimi**
tesisi kurulmasına yönelik faaliyetler
bölgesel desteklerden yararlanmak üzere
ayrı bir yatırım teşvik belgesi
ile desteklenebilir.

DÖNGÜSEL
EKONOMİ

SU KAYNAKLARININ
KORUNMASI

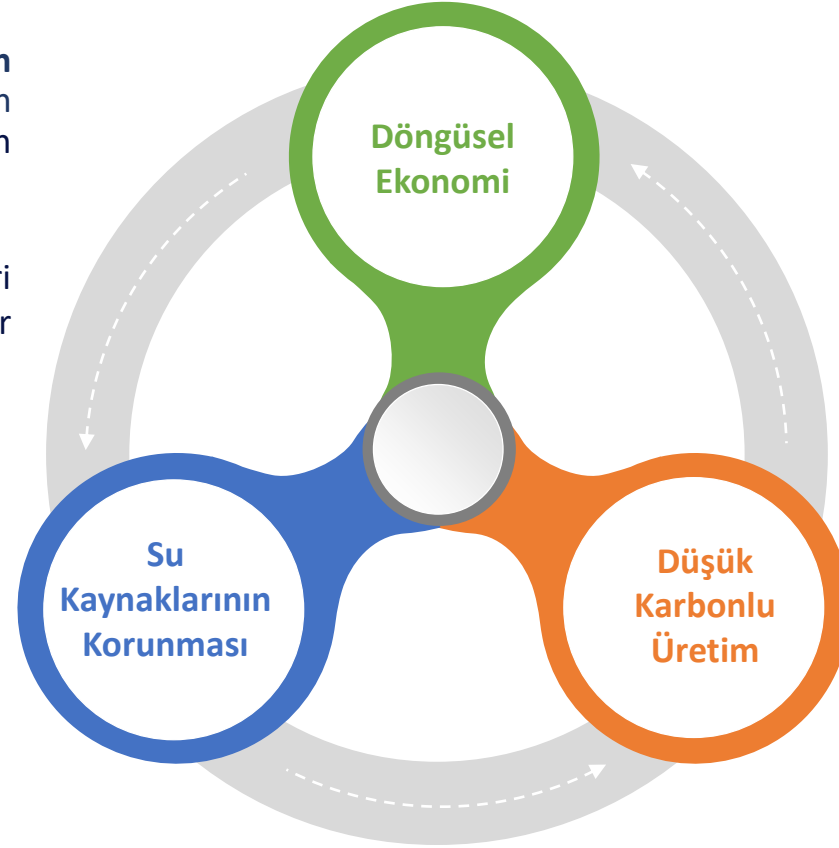
DÜŞÜK KARBONLU
ÜRETİM

YEŞİL DÖNÜŞÜM UYGULAMALARI [Örnekler]

Döngüsel Ekonomi

- **Hammadde/malzeme, kaynak** (su, enerji, hammadde vb.) tasarrufu ve verimliliği
- **Geri dönüşüm, geri kazanım, yeniden kullanım ve ileri dönüşüm** ile atıkların azaltılmasına yönelik teknoloji ve ekipman kullanımı, sistemler ve akıllı çözümler
- **Tesis içi** atıkların girdi olarak kullanımı
- **Ambalaj** tüketiminin azaltılması, geri dönüştürülmüş ve/veya biyo-bozunur ambalaj kullanımı

- Kullanılan **plastik** miktarının azaltılması
- Zararlı **kimyasalların ikamesi, çevre dostu/sürdürülebilir hammadde** kullanımı
- Teknoloji değişimi/makine ve ekipmanların değişimi ile **çevresel ayak izi** düşük daha sürdürülebilir üretim

Su Kaynaklarının Korunması

- **Su verimliliğinin** artırılması ve **su ayak izinin** düşürülmesi
- **Atık su kirlilik yükünün** önlenmesi ve azaltılması
- **Atık su oluşumunun önlenmesi ve azaltılması**
- **Artırılmış atık suların yeniden** kullanımı

Düşük Karbonlu Üretim

- **Sera gazı emisyonlarının** önlenmesi ve azaltılması
- **Enerji verimliliği** ve enerji tasarrufu
- Üretimde **temiz enerji kaynaklarının** kullanımı
- **Düşük karbonlu teknolojilerin** kullanımı
- **Atık ısıdan enerji** üretimi

YEŞİL DÖNÜŞÜM DESTEK PROGRAMI [*Başvuru Süreci*]

Proje başvuruları, ikizdonusum.sanayi.gov.tr adresinde yer alan Yeşil Dönüşüm Destek Programı Portalı üzerinden çevrim içi olarak yapılır.

Yol Haritası Raporu ile

- Yeşil dönüşüme ilişkin **standart ve doğru çerçevenin** çizilmesi,
- Yeşil dönüşüm uygulamalarına yönelik bir **vizyon belirlenmesi**,
- **En az 5 yıllık** olmak üzere orta ve uzun vadeli planlamaların sunulması beklenmektedir.

Yeşil Dönüşüm Destek Programı kapsamında yol haritası raporu uygun görülen tesislere yol haritasının uygulama süresi boyunca **Yeşil Dönüşüm Merkezi** unvanı verilir.

YEŞİL DÖNÜŞÜM DESTEK PROGRAMI [Başvuru Süreci]

Başvuru Formu

Yol Haritası Raporu

E-TUYS Yetkilendirmesi

<https://yesildonusum.sanayi.gov.tr/>

Başvuru yap

YEŞİL DÖNÜŞÜM DESTEK PROGRAMI BAŞVURU FORMU

Başvuru Formunda yer alan tüm bilgilerin sunulacak olan Yol Haritası Raporu ile uyumlu olması gerekmektedir.

1. YETKİLİ İŞLETME BİLGİLERİ

1.1. Yetkili Olunan Firmalar

Yetkili olunan işletmenin açılır listeden seçimi yapılacaktır.

.... İşletmesinin yetkilisi olduğumu onaylıyorum.

2. İŞLETME BİLGİLERİ

2.1. İşletme Genel Bilgileri

Firmanın Unvanı			
Firmanın Ölçeği	☐ KOBİ ☐ BÜYÜK		
Firmanın Adresi	Sistemden otomatik gelecek.		
Firmanın Telefonu		Firma E-Postası	Firma Web Adresi
Ana Faaliyet Konusu	Sistemden otomatik gelecek.		
Vergi Dairesi / Numarası	Sistemden otomatik gelecek.		
Faaliyet Alan / Alanları	İşletmenin vergi levhasında belirttiği şekilde ilgili 4-6 kırılımlı NACE faaliyet kodu / kodları belirtilmelidir.		
Proje Yetkilisi*	Ad Soyad	e-tuys yetkilisi, sistemden otomatik gelecek	
	Unvanı/Yatırımcı ile ilişkisi	Metin girişi yapılacak (zorunlu alan)	
	T.C. No	e-tuys yetkilisi, sistemden otomatik gelecek	
	E-posta Adresi	e-tuys yetkilisi, sistemden otomatik gelecek	
	Telefon Numarası	0 (5...)(zorunlu alan)	
Ad Soyad	Metin girişi yapılacak (zorunlu alan)		

YEŞİL DÖNÜŞÜM DESTEK PROGRAMI (YDDP) YOL HARİTASI RAPORU ŞABLONU

A. TESİS HAKKINDA GENEL BİLGİLER

1. MEVCUT DURUM

- 1.1. İşletmenin Genel Bilgileri
- 1.2. İşletmenin Mali Durumu Hakkında Genel Bilgiler
- 1.3. İşletmenin Yeşil Dönüşüm Alanında Yürüttüğü Projeler (son 3 yıl)
- 1.4. İşletmenin Sahip Olduğu Çevre, Enerji, Ürün, Kalite vb. Yönetim Standardı Sertifikasyonları
2. TESİSİN ÜRETİM TEKNOLOJİSİ HAKKINDA BİLGİLER
Bu bölümün altında yer alan başlıklar yeşil dönüşüm uygulama önerileri kapsamındaki süreçler esas alınarak doldurulacaktır.
- 2.1. İşletmenin Faaliyet Alanı ve Ürettiği Ürün Bilgileri
- 2.2. İşletmenin Üretim Süreçlerine İlişkin Bilgiler
- 2.3. Kullanılan Üretim Teknolojileri / Yeşil Teknolojiler
- 2.4. Üretim Süreçlerinin Mevcut En İyi Tekniklere (Varsa), Ulusal ve Uluslararası Yol Haritalarına Uyumuna İlişkin Bilgiler

B. TESİS İÇİN KAPSAYICI YEŞİL DÖNÜŞÜM UYGULAMA ÖNERİLERİ

1. YEŞİL DÖNÜŞÜM UYGULAMALARININ AMACI
2. YEŞİL DÖNÜŞÜM UYGULAMALARININ KAPSAMI
3. YEŞİL DÖNÜŞÜM UYGULAMALARININ OLASI ETKİSİ ve KAZANIMLARI

C. YEŞİL DÖNÜŞÜM UYGULAMALARINA YÖNELİK PROJE ÖNERİLERİ

Bu bölümde proje önerisi sunulması durumunda aşağıdaki yer alan 1 ve 2 şablonları kullanılarak proje önerisi için ayrı ayrı doldurulması beklenmektedir. Projelerin en az biri halihazırda Yeşil Dönüşüm Destek Programı'na (YDDP) sunulmuş üzere önceliklendirilmeye olmalıdır.

1. PROJEYE İLİŞKİN GENEL BİLGİLER
2. PROJENİN YEŞİL DÖNÜŞÜM BOYUTU
3. İŞLETME İÇİN ÖNCELİK DÜZEYİ

D. YEŞİL DÖNÜŞÜM DESTEK PROGRAMI PROJE ÖNERİSİ

Çağrının yer alan Yeşil Dönüşüm Uygulamalarına Konular Proje Önerileri kısmında belirtilen projeye ilişkin bilgileri bu bölümde aktarılması beklenmektedir.

1. PROJENİN TANIMI ve KAPSAMI
2. ÜRETİM SÜRECİNİN/SÜREÇLERİNİN GİRDİ ve ÇIKTILARI
3. PERFORMANS GÖSTERGELERİ ve HEDEFLERİ
3.1. Seçilen Performans Göstergesi/Göstergeleri
3.2. Kullanılan Mevcut Durum Ölçümü Yöntemi ve Hesaplamaları
3.3. Proje Hedefi/Hedefleri
3.4. Projeye Kona Performans Göstergelerindeki Mevcut Çevre Mevzuatının Durumu
4. PROJE HEDEFİNE ULAŞMAK İÇİN GERÇEKLEŞTİRİLECEK YEŞİL DÖNÜŞÜM UYGULAMALARI
4.1. Proje Kapsamında Gerçekleştirilecek Yeşil Dönüşüm Uygulamaları
4.2. Proje Kapsamında Yapılacak Yatırımlar
5. PROJENİN KAZANIMLARI ve BEKLENEN SONUÇLARI
6. PROJENİN UYGULAMA PLANI

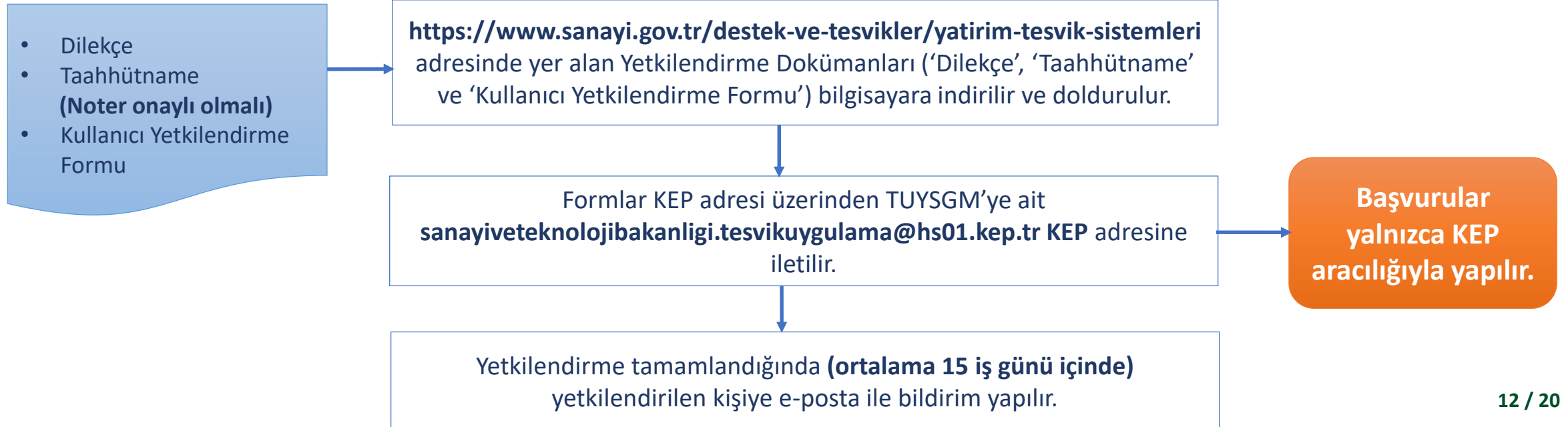
En geç 40
iş günü

YEŞİL DÖNÜŞÜM DESTEK PROGRAMI [Yetkilendirme]

- ❑ Yetkilendirme işlemleri **Teşvik Uygulama ve Yabancı Sermaye Genel Müdürlüğü (TUYSGM)** tarafından yapılır.
- ❑ Proje başvurusu için, bir firma yetkilisi/sahibi/genel müdürü, kendisi dâhil şirket içi veya dışında **e-imza sahibi** herhangi bir kişiyi E-TUYS kapsamında firması adına işlem yapmaya yetkilendirebilir. Bir firma birden fazla kişiye yetki verebilir, bir kişi birden fazla firma için işlem yapmak üzere yetki alabilir.
- ❑ Yetkilendirmede taahhüt başlangıç tarihine bilgilerin girildiği tarih yazılır. Taahhüt bitiş tarihi ise firmanın isteğine göre istenilen herhangi bir tarih olarak belirlenebilir. Sınır bulunmamaktadır. Taahhüt bitiş tarihi yetkinin sona ereceği tarihtir ve boş bırakılamaz.

Program kapsamında yatırımcı adına başvuru Yeşil Dönüşüm Lideri tarafından yapılır. **Yeşil Dönüşüm Lideri E-TUYS sisteminde ilgili firma adına yetkilendirmesi bulunan gerçek kişi olmalıdır.** Başvurunun onaylanabilmesi için başvuruyu yapmakta olan gerçek kişinin, adına başvuru yapmakta olduğu firma tarafından yetkilendirmesinin tamamlanmış olması zorunludur.

YOL HARİTASI RAPORU

Orta ve Uzun Vadeli Planlamalar

- Tesis hakkında genel bilgiler
- Üretim teknolojisine ilişkin bilgi
- Tesiste kapsayıcı yeşil dönüşüm uygulamaları
- Yeşil dönüşüm uygulamalarına yönelik proje önerileri

Yeşil Dönüşüm Destek Programı Proje Önerisi

- Projenin amacı
- Kapsamı
- Mevcut durum ölçümü
- Mevcut problemlerin tespiti
- Çözüm yaklaşımları
- Proje hedefleri
- Yeşil dönüşüm uygulamaları
- Proje büyüklüğü

Yeşil Dönüşüm Ekibi

- Yol haritası raporunun hazırlanması, uygulanması, izlenmesi süreçlerinde rol almak üzere yatırımcı tarafından oluşturulan ekip
- Yeşil dönüşüm ekibi içerisinde bir **Yeşil Dönüşüm Lideri** seçer

YEŞİL DÖNÜŞÜM DESTEK PROGRAMI [Proje Önerisi]

YEŞİL DÖNÜŞÜM UYGULAMALARI

Mevcut Durum
Ölçümü

Birim üretim başına
belirlenen performans
göstergelerinin en az
birinde iyileştirme

PERFORMANS GÖSTERGELERİ

- Enerji tüketimi
- Sera gazı emisyon miktarı
- Hava kirletici emisyon miktarı
- Karbon ayak izi
- Su ayak izi
- Hammadde tüketimi
- Atık miktarı
- Su tüketimi
- Atık su miktarı
- Atık su kirlilik yükü
- Tesis atıklarından geri dönüştürülmüş girdi miktarı

Nihai Durum
Ölçümü

Projenin başarılı
sayılması için; proje
hedeflerinin
her birinde en az %75
oranında gerçekleşme

YEŞİL DÖNÜŞÜM DESTEK PROGRAMI [Proje Önerisi]

Yeşil Dönüşüm Uygulama Alanının Belirlenmesi

- Tesisin mevcut durumu değerlendirilerek iyileştirme yapılacak alan veya alanlar tespit edilmelidir.

Mevcut Durum Ölçümünün Yapılması

- İyileştirme alanından etkilenecek göstergeler için geçerli bilimsel teknikler dikkate alınarak ölçüm yapılmalı veya yaptırılmalıdır.

Hedeflerin Belirlenmesi

- Miktarsal veya oransal olarak somut ve ölçülebilir iyileştirmeler içeren proje hedefleri belirlenmelidir.

Yeşil Dönüşüm Uygulamalarının Belirlenmesi

- Hedeflere ulaşmak için gerçekleştirilmesi gerekli yeşil dönüşüm uygulamaları belirlenmelidir.

Destek Kapsamının Belirlenmesi

- Projede yapılacak arazi-arsa alımı, bina-inşaat harcaması ile alınacak makine, teçhizat, teknoloji, yazılım ve donanım ile ölçüm, doğrulama, belgelendirme, etüt, test ve danışmanlık hizmetleri belirlenmelidir.

Başvurunun Yapılması

- ikizdonusum.sanayi.gov.tr adresinden başvuru formu doldurularak başvuru gerçekleştirilmelidir. Bu portal üzerinden başvuru aşamasında **Yol Haritası Raporu** yüklenmelidir.

YEŞİL DÖNÜŞÜM DESTEK PROGRAMI [*Değerlendirme Kriterleri*]

- Yol haritası raporunun** yatırımcının yeşil dönüşüm sürecine ilişkin **orta ve uzun vadeli planlamalarını tutarlı ve kapsayıcı** bir şekilde içermesi,
- Program Portaline girilen proje hedeflerinin **Yol Haritası Raporuyla** uyumlu olması
- Yeşil dönüşüm uygulamalarının bu alandaki **ulusal ve uluslararası mevzuat ile iyi uygulamalar** dikkate alınarak oluşturulması
- Projenin **sektördeki öncelikler, yenilikçi uygulama örnekleri ve yeni geliştirilmiş teknolojileri** içermesi
- Proje hedeflerinin, ilgili alanda gerçekleştirilebilecek potansiyel iyileştirme alanları dikkate alındığında **belirgin, ölçülebilir, kıyaslanabilir ve gerçekçi** olarak belirlenmiş olması
- Proje hedeflerinin yatırım unsurlarıyla uyumlu** olması
- Yeşil dönüşüm uygulamalarının **diğer performans göstergelerinde olumsuz etkiye neden olmaması**
- Performans **ölçüm yöntemlerinin doğruluk ve yeterlilik düzeyinin** açıklaması

Başvuru anında yürürlükteki ilgili mevzuat gereği erişilmesi zorunlu olan **eşik değerlerin** ötesinde gerçekleştirilecek olan iyileştirmeler desteklenecektir.

YEŞİL DÖNÜŞÜM DESTEK PROGRAMI [Program Yönetim Süreci]

BAŞVURU

- Program Portalı üzerinden başvurunun başlatılması
- Yatırım unsurlarının belirlenmesi
- Yatırımcı tarafından **Mevcut Durum Ölçümünü** içeren **Yol Haritası Raporunun** hazırlanarak başvurunun tamamlanması

DEĞERLENDİRME

- Başvuruların incelenmesi, Bakanlık tarafından **Değerlendirici** atanması
- **Destek Kararının** oluşturulması (Revizyon / Kabul / Ret)
- Yol Haritası Raporunun uygulama süresi boyunca **Yeşil Dönüşüm Merkezi** unvanı verilmesi

Değerlendirici Listesi

- TÜBİTAK MAM
- TSE
- Yeşil dönüşüm uygulamalarında Bakanlıkça yetkilendirilmiş kurumlar

UYGULAMA ve İZLEME

- Yatırımcı tarafından **Projeye başlanması**
- Proje sürerken **Revizyon taleplerinin** Program Portalı üzerinden yapılması
- Yatırım süresi bir yıldan uzun olan projeler için **İzleme** yapılması

TAMAMLAMA

- **Nihai Durum Ölçümünün** yapılması
- Yatırım Teşvik Tamamlama Vizesinin yapılması

DİKKAT EDİLECEK HUSUSLAR

- ⚠ **Tebliğ ve Çağrı Duyurusuna <https://yesildonusum.sanayi.gov.tr/> bağlantısından erişim sağlanabilir.**
- ⚠ **Programa sadece imalat sanayinde faaliyet gösteren Türkiye’de yerleşik sermaye şirketleri başvurabilir.**
- ⚠ **Başvuru Yeşil Dönüşüm Lideri tarafından gerçekleştirilecek olup, Yeşil Dönüşüm Lideri, E-TUYS sisteminde ilgili firma adına yetkilendirmesi bulunan gerçek kişi olmalıdır.**
- ⚠ **Yatırımcı, başvuruda bulunduğu proje için miktarsal veya oransal olarak somut ve ölçülebilir iyileştirmeler içeren bir veya birden çok proje hedefi belirlemelidir. Proje hedefi, Tebliğde sıralanan performans göstergelerinin en az birinde iyileştirme sağlamalıdır.**
- ⚠ **Başvurusu yapılan projenin büyüklüğü 30 Milyon TL’den az olamaz.**
- ⚠ **Devlet desteklerinde mükerrerliği önlemek amacıyla, aynı yatırım kaleminin birden fazla desteğe konu olması mümkün değildir.**

İLGİLİ BAĞLANTILAR

Program Portalı: <https://yesildonusum.sanayi.gov.tr/>

Sıkça Sorulan Sorular: <https://yesildonusum.sanayi.gov.tr/>

İletişim: yesildonusum@sanayi.gov.tr

Teşekkürler

[f](#) [t](#) [i](#) [v](#) | TCSanayi

www.sanayi.gov.tr

yesildonusum@sanayi.gov.tr